

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МАНЕВИЦЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Здійснено комплексну оцінку можливостей розвитку туристичної інфраструктури Маневицького району Волинської області. Основне завдання статті – визначення рівня розвитку туристської інфраструктури Маневицького району та її ролі у формуванні основних засад економічного розвитку району. Проаналізовано наукові дослідження із даної тематики. Охарактеризовано суспільно-географічне положення району. Досліджено природно-ресурсний потенціал. Охарактеризовано суспільно-історичні рекреаційно-туристичні ресурси. Досліджено елементи туристичної інфраструктури району, а саме: заклади тимчасового розміщення, харчування, дозвілля та побутового обслуговування, транспортної інфраструктури, зв'язку та інформаційного забезпечення, визначено їх коефіцієнти забезпеченості. Визначено основні проблеми структурних елементів туристської інфраструктури, запропоновано можливі шляхи їх вирішення. Охарактеризовано проблемні питання, що постають у розвитку галузі туризму. Визначено першочергові заходи покращення туристської інфраструктури району. Подано висновки та перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: туризм, туристична інфраструктура, заклади тимчасового розміщення, заклади ресторанного господарства, Маневицький район, Волинська область.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасний рівень розвитку соціально-економічного комплексу України спонукає робити акцент на швидке становлення туристської галузі, як важливої ланки економіки України, що з часом стане вагомим елементом наповнення загальнодержавного і регіонального бюджетів. Стимулюючи розвиток туристсько-рекреаційної сфери окремих територій, необхідно формувати передумови нормального функціонування галузі: розробляти туристичні маршрути, розширювати мережу об'єктів туризму, розбудовувати інфраструктуру, здійснювати інформаційну підтримку тощо. Актуальним питанням є дослідження сучасного стану функціонування туристської інфраструктури в регіональних господарських системах, у межах окремих адміністративно-територіальних утворень, зокрема Маневицького району Волинської області, що дасть можливість істотно підвищити інвестиційну привабливість території, дозволить вирішити низку соціальних проблем.

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Дослідженням стану туристської інфраструктури в Україні займалися О.О. Бейдик, С.П. Кузик та інші науковці. Її елементи у Волинській області проаналізовані у монографії Л.М.Черчик, О.В. Міщенко, І.В. Єрко [9]. Суспільно-географічне дослідження туристської інфраструктури Волині було здійснено І.В. Єрко та Я.Б. Олійник [6], оцінка туристичної інфраструктури окремих адміністративно-територіальних одиниць Волинської області проведено З.К. Карпюк, Н.В. Чир, Р.Є. Качаровським, О.В. Антипюк [5; 7; 10; 11].

Мета і завдання, матеріал і методи досліджень. Мета досліджень полягає в оцінці

можливостей туристської інфраструктури Маневицького району Волинської області, завдання у визначенні рівня розвитку туристської інфраструктури Маневицького району та її ролі у формуванні основних засад економічного розвитку району. Матеріалами слугували власні дослідження авторів та комплексний аналіз статистичних матеріалів Головного управління статистики, Служби автомобільних доріг у Волинській області, Департаменту економічного розвитку, Управління культури, охорони здоров'я Управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації. У дослідженні використовувалися методи порівняльно-географічного аналізу, статистичний, узагальнення і систематизації.

Виклад основного матеріалу і обґрунтування результатів досліджень. Волинська область потенційно має можливості стати одним з успішних туристичних регіонів України, адже край багатий пам'ятками історико-культурної спадщини, має сприятливі природно-ресурсні можливості, тому завданням фахівців у галузі туризму і рекреації є забезпечення сприятливих умов для пересування та перебування іноземних та внутрішніх туристів на волинській землі [9].

Маневицький район розташований у східній частині Волинської області і є одним із туристично привабливих регіонів області. Він утворений 17 січня 1940 р. (існував у 1940 – 1962 рр., у сучасних межах – з 4 січня 1965 р.). Площа району – 2, 265 тис. км², що становить 11,2 % території області. Загальна кількість мешканців станом на 1 січня 2016 року складає 54,5 тис. осіб (міського населення – 14,1 тис. осіб, 25,8 % від загальної його кількості, сільського – 40,4 тис. осіб, 74,2 % [3]. Густота

населення 24,1 осіб/км². В адміністративному районі знаходиться 71 населений пункт, зокрема 2 селища міського типу (Маневичі, Колки) та 69 сіл, де смт Маневичі – районний центр. Район межує на півночі – з Любешівським, на північному-заході – з Камінь-Каширським, на заході – з Ковельським, на південному-заході – Рожищенським, на півдні – з Ківерцівським районами Волинської області, на сході – з Володимирецьким та Костопільським районами Рівненської області [6; 8].

Рівень розвитку території значною мірою визначається її ресурсними можливостями. Кліматичні умови і ресурси сприятливі для здійснення рекреації і туризму упродовж року. Середньорічні температури: зимова (-4 °С), літня (+7 °С). Кількість опадів 570 мм. Варто зауважити, що період літньої рекреації дещо менший, ніж на решті території України [1; 9].

Район забезпечений водними ресурсами. У його межах налічується 20 озер загальною площею понад 207,23 га, найбільші з яких – Біле, Глибоке, Тросне, Охнич. Об'єм водної маси 5,61 млн. м³, заозерненість території 0,6%. Тут розміщено 96 ставків, функціонує рибне господарство, що вирощує форель в с. Оконськ. Привабливим в інвестиційному плані є довгострокова оренда водних плес з метою вирощування риби, раків та організації відпочинку і рибальства. Територією району протікає 21 річка, найдовшими є Стохід, Стир, Череваха, Осина, Залізниця, Піщанка, Кормин, Грушевиця тощо [9].

Район перспективний для розвитку санаторно-курортного лікування. Найбільшим придатним до лікування є родовище торфових грязей у с.Троянівка із запасами 40,0 тис.м³. У межах району розвідано 19 родовищ сапропелю або 10,0 % від загальнообласних запасів, із високим вмістом органічної речовини від 35 до 87 % (зокрема, оз. Лісовське) [8].

Перспективним є розвиток виробництва столових і мінеральних вод. На базі Маневичького джерела гідрокарбонатно-кальцієвих і магнево-кальцієвих вод загальними запасами 120 тис.м³[9].

Цінний ресурс району – значні площі лісів, що охоплюють 55 % площі району (124,3 тис. га). В районі працюють три державні та один міжгосподарський лісгоспи, державне лісомисливське господарство «Борове». На початку 2002 року на лісових угіддях району створено Черемський природний заповідник. Лісові рекреаційні ресурси сформовані зазвичай хвойними породами з домішкою дуба, які відзначаються своїми високими фітонцидними властивостями. Потенціал у лісу багаті ліку-

вальними травами, ягідниками чорниці, малини, ожини, лохини [6].

За інформацією Управління екології та охорони навколишнього природного середовища Волинської ОДА в межах Маневичького районустаном на 01.01.2015 року знаходиться 54 природоохоронних об'єкти загальною площею 16 376,18 га, зокрема загальнодержавного значення – 7 (8 068,7 га, включаючи Черемський природний заповідник площею 2 975,7 га), місцевого значення – 47 (8 307,48 га): 33 заказники (8 251,3 га): 8 лісових, 6 ботанічних, 7 загальнозоологічних, 7 ландшафтних, чотири орнітологічних і один гідрологічний, 13 пам'яток природи (46,68 га), заповідне урочище «Озеро Глибоцьке» (9,5 га).

За матеріалами Управління культури Волинської ОДА історико-культурні туристські ресурси Маневиччини включають 62 пам'ятки історії і культури, 22 пам'ятки архітектури та містобудування, 23 пам'ятки археології та 2 пам'ятки монументального мистецтва. В районі функціонує Маневичький краєзнавчий музей, відкритий у листопаді 1967 р. [1; 2; 4].

Район відзначається самобутністю: розвиваються народні промисли – писанкарство (смт. Маневичі, с. Годомичі), лозоплетіння (с. Галузія), столярство (сс. Нічогівка, Гораймівка), ткацтво (сс. Прилісне, Семки), різьба по дереву (смт Маневичі, сс. Прилісне, Граддя, Грузятин), вишивання в (смт Маневичі, смт Колки, сс. Прилісне, Велика Яблунька, Куликовичі, Семки, Боровичі) [1].

Маневичький район розташований в центрі Східного туристсько-інфраструктурного району, включає Маневичький та Оконський туристсько-інфраструктурні пункти [6, с. 103].

Туристська інфраструктура району включає такі елементи: заклади розміщення, харчування, дозвілля та побутового обслуговування, транспортну інфраструктуру, зв'язок, інформаційне забезпечення [10; 11].

За інформацією Департаменту економічного розвитку Волинської ОДА засобами тимчасового розміщення є один готель («Оскар» смт Маневичі), один мотель («Центр Діалогу Костюхнівка», с.Костюхнівка), санаторій, 8 агросадіб (смт Колки, сс. Замостя, Старий Чорторійськ, Карасин). Коефіцієнт забезпеченості засобами тимчасового розміщення є пересічним в області і становить 0,49 од./км². чим істотно поступається Шацькому (10,54 од./км²) та Луцькому (1,23 од./км²) районам. Кількість цих засобів постійно збільшується.

Для кращого розвитку засобів розміщення

району, варто збільшити кількість закладів готельного господарства вздовж основних транспортних шляхів та у віддалених населених пунктах сільської місцевості. Вони повинні містити стандартний набір послуг, враховувати потреби людей з інвалідністю, бути доступними для соціального сегменту іноземних туристів. Дієвим заходом може стати створення додаткових засобів розміщення (особливо поблизу шляхів сполучення і в лісовій зоні) на зразок кемпінгів, молодіжних таборів, агро-садиб.

Коефіцієнт забезпеченості закладами ресторанного господарства становить майже 2,78 од./км², це середній показник в області, хоча в порівнянні з Луцьким (23,74) та Іваничівським (10,23) районами істотно нижчий. Ресторанне господарство налічує 63 одиниці, з яких: один ресторан на 100 місць, 14 кафе на 489 місць, 2 бари на 102 місця, 46 їдалень на 3420 місць. Мережа підприємств ресторанного господарства є досить розгалуженою, хоча значна частина об'єктів (особливо в сільській місцевості, віддаленій від шляхів сполучення) має застарілу матеріально-технічну базу. В оптимізації закладів ресторанного господарства варто дотримуватися тенденції до ребрендингу застарілих закладів (їдалень, буфетів, закусочних) в альтернативні заклади (паби, фаст-фуди, піцерії, нічні клуби тощо) за європейським зразком.

До закладів дозвілля і розваг району належать 23 будинки культури, 33 клуби, 38 бібліотек та музеїв. Коефіцієнт забезпеченості цими закладами середній (4,15 од./км²), хоча і нижчий Луцького (10,72), Іваничівського (10,23) та Горохівського (8,79) районів, до яких слід наближатися. Кількість місць у клубних закладах – 22, бібліотечний фонд налічує, 558 книг на 100 осіб, що теж є посереднім показником. Ця підсистема інфраструктури є слабкою ланкою, оскільки більшість об'єктів потребують модернізації матеріально-технічної бази та пошуків нових форм функціонування, з урахуванням сучасного прогресу. Важливим аспектом є збереження традицій національних видів і форм дозвіллевої діяльності, введення нових інноваційних для сільської місцевості форм дозвілля (зробивши акцент на патріотичному вихованні молоді), що дозволять адаптуватися до нових умов соціального середовища.

Коефіцієнт забезпеченості торгівельними закладами високий і становить пересічно 12,80 од./км², більший тільки у Любешівському районі (12,89). Близькі до них Горохівський (11,41) та Ківерцівський (10,18) райони. При

цьому обслуговування здійснює 289 торгівельних підприємств.

Сфера побуту охоплює 135 підприємств: перукарні, комбінати побутового обслуговування, фотоательє, хімчистка, ательє з пошиття одягу, майстерні ремонту взуття, з ремонту мобільних телефонів тощо. Коефіцієнт забезпеченості становить 3,36 од./км², що менше Ковельського та Луцького районів Волинської області.

Туристські підприємства району – це дві туристичні фірми, (коефіцієнт забезпеченості – 0,13 од./км²). Спортивні об'єкти – спортивні зали, стадіони, басейн (сmt Маневичі, Колки), гімнастичні зали, футбольне поле зі штучним покриттям, тренажерні зали, бігова доріжка (сmt Маневичі).

Систему банківського обслуговування району формують 11 відділень (сmt Маневичі, Колки тощо) та філій банків, 8 банкоматів, 6 пунктів обміну валют. Найбільша мережа фінансових установ є у ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ КБ «Приватбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Украсоцбанк» (UniCreditBank) (сmt Маневичі). Коефіцієнт забезпеченості цими закладами становить 0,48 од./км², досить низький показник, в порівнянні з Луцьким (19,72), гірше тільки у Локачинському (0,28), Старовижівському (0,08) та Турійському (0,33) районах. Страхування забезпечується державним оператором ринку НАСК «Оранта» (сmt Маневичі) [6].

Транспортна мережа має розгалужену сітку автодоріг та залізниці, тут розташовані автостанції (сmt Маневичі, сmt Колки) та залізничні станції (сmt Маневичі). В районі є 7 автозаправних станцій та дві станції технічного обслуговування автомобілів [2]. Коефіцієнт забезпеченості становить 0,30 та 0,08 од./км² відповідно, це пересічний показник, що значно поступається південним районам області (Іваничівському, Горохівському та Луцькому). За матеріалами Служби автомобільних доріг у Волинській області станом на 01.01.2015 р. їх загальна протяжність сягає 479,8 км (зокрема з твердим покриттям 475,3 км або 99,1 %), державного значення 155,7 км, (зокрема з твердим покриттям 155,7 км або 100 %), а місцевого значення – 324,1 (зокрема з твердим покриттям 319,6 км або 98,6 %). Дороги державного значення – це міжнародного значення 46,6 км М-07 (Київ–Ковель–Ягодин (на Люблін)), регіонального 62,8 км (Р-14 Луцьк–Ківерці–Маневичі–Любешів–Дольськ) і територіальні 46,3 км (Т-18-02 (М-07)–Маюничі–Велика Осниця–Красноволя–Колки–(Р-14)–Копилля–Рожище–Торчин–Шклин (Н-17)), що повністю

забезпечені твердим покриттям. Дороги місцевого значення – це обласні (211,9 км) та районні (112,2 км) автошляхи з твердим покриттям відповідно 210,3 і 109,3,0 км або 99,2% і 97,4%. Коефіцієнт забезпеченості транспортної доступності складає 0,21 км/км². Це досить низький у порівнянні з Луцьким (0,45), Локачинським (0,441), Іваничівським (0,44) та Горохівським (0,436) районами. Гірший показник лише у Камінь-Каширському (0,20) районі

Зв'язок забезпечується 34 поштовими відділеннями УДППЗ «Укрпошта», двома відділеннями «Нової Пошти» (сmt Маневичі, сmt Колки), сервісного центру ПАТ «Укртелеком» та операторами мобільного зв'язку компаній ПрАТ «МТС Україна» і ЛФ ПрАТ «Київстар» (сmt Маневичі).

Основними проблемами транспортної інфраструктури та зв'язку району є невідповідність транспортно-експлуатаційних характеристик автомобільних доріг сільської місцевості (віддалених від доріг державного значення) сучасним європейським вимогам, неузгодженням їх розвитку з темпами автомобілізації області, що позначається на зниженні пропускної спроможності основних автошляхів. Недостатнім також є забезпечення покриття мобільним зв'язком, особливо у сільській місцевості.

Проблемними питаннями, що постають у розвитку галузі туризму є нерівномірне забезпечення інфраструктурними об'єктами відповідного рівня по території району, особливо в сільській місцевості (основні об'єкти зосереджені в райцентрі та сmt Колки), та інформаційне забезпечення найбільш привабливих для відвідування туристами об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду; недостатній розвиток сільського зеленого туризму у віддалених населених пунктах; слабе забезпечення поширення інформації про туристсько-рекреаційні можливості, мала кількість засобів розміщення у лісовій зоні, малі темпи ребрендингу об'єктів ресторанного господарства, сфери розваг та зв'язку (зокрема, погане функціонування мережі Інтернет) на селі.

Для покращення матеріально-технічної бази туристської інфраструктури, необхідності залучення інвестицій для подальшого розвитку, задоволення потреб галузі у висококваліфікованих кадрах (зокрема місцевих), нарощування обсягів наданих туристських послуг (за рахунок їх розширення), ефективної рекламно-інформаційної діяльності варто розробити та

втілити довготривалу Стратегію розвитку туристської галузі району, окремо окресливши в ній шляхи вирішення цих проблем. Серед першочергових заходів її розвитку можна виділити: 1) побудову та реконструкцію належних місць зупинок для туристів (зокрема для осіб з обмеженими можливостями), облаштування рекреаційних зон, місць санаторного лікування об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду; 2) розширення мережі агросадиб у сільській місцевості; 3) збільшити періодичність проведення прес-турів для засобів масової інформації, туристських компаній; 4) покращення сервісних умов закладів ресторанного господарства, провівши повну їх модернізацію; 5) встановлення інформаційних таблиць-вказівників із короткими довідками про туристичні об'єкти та QR кодами; 6) залучення значних обсягів інвестицій у розвиток інфраструктури галузі, пошук альтернативних, зокрема іноземних та грантових джерел фінансування; 7) збільшення кількості, побудова нових та реконструкція вже існуючих об'єктів сервісної транспортної інфраструктури, що відповідають європейським стандартам; 8) створення туристських інформаційних центрів на базі музейних закладів та на територіях об'єктів природно-заповідного фонду; 9) забезпечення галузі кваліфікованими спеціалістами туристичного менеджменту, екскурсійної діяльності та готельного господарства, залучення робітників із знанням іноземної мови; 10) розробка нових та удосконалення вже існуючих трансрегіональних туристських маршрутів (зокрема екологічних велосипедних туристських маршрутів у межах ПЗФ), забезпечення їх картографічним супроводом, GPS-навігацією.

Висновки. Вигідне географічне розташування Маневицького району сприяє розбудові туристської інфраструктури, що відповідно підвищує частку туризму як галузі в економіку району. Ступінь сформованості туристської інфраструктури району є досить значним, хоча кожна ланка потребує окремого, комплексного, системного підходу щодо вдосконалення, реформування та розбудови інфраструктури обслуговування туристів на належному європейському рівні. В процесі трансформації слід використати новітні світові тенденції в розвитку галузі туризму із залученням сучасних нанотехнологій та інформаційних систем, що дозволить в короткий термін забезпечити довготривалу фінансову стабільність і вирішення ряду соціальних проблем району.

Література:

1. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 112 с.
2. Волинь туристам: [карта до Євро-2012] : авт. Колектив : Ф. В. Зузук, З. К. Карпюк, О. В. Антипюк, О. Л. Димшиць, Л. К. Колошко, Р. Є. Качаровський; Лабораторія краєзнавчих атласів Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк : Ред.-вид. від. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2012. – 1 к. (2арк.).
3. Головне управління статистики у Волинській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
4. Інформаційний потенціал туристських карт для популяризації рекреаційних можливостей регіону (на прикладі карти «Волинь – туристам») / Зоя Карпюк, Роман Качаровський, Олена Антипюк, Леся Колошко // Матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – Вип. 9. – С. 23–27.
5. Карпюк З. К. Туристська привабливість Локачинського району Волинської області // З. К. Карпюк, Р. Є. Качаровський, О. В. Антипюк // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації»: зб. наук. пр. – Ужгород, 2017. – С.29-32. м. Ужгород, 27 – 28 квітня 2017 р.
6. Олійник Я.Б. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області : монографія / Я.Б. Олійник, І.В. Єрко. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 164 с.
7. Просторово-територіальні особливості розміщення природних та історико-культурних об'єктів вздовж основних елементів транспортної інфраструктури Волині / З. К. Карпюк, Р. Є. Качаровський, О. В. Антипюк, Л. К. Колошко // International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE». – № 1(5). – Vol. 5. – January 2016. – P. 80–88. – [Proceedings of the IInd International Scientific and Practical Conference «Scientific and Practical Results in 2015. Prospects for Their Development (December 23–24, 2015, Abu-Dhabi, UAE)»].
8. Черчик Л. М. Рекреаційні ресурси: теорія та методологія : навч. посіб. / Л. М. Черчик. – Луцьк : ЛНТУ, 2009. – С. 14–24.
9. Черчик Л.М. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку : монографія. Частина 1 / Л.М. Черчик, О.В. Міщенко, І.В. Єрко. – Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2014. – 128 с.
10. Чир Н. В. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку туристської інфраструктури Любомльського району Волинської області / Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський, О. В. Антипюк // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузук. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2017. – № 14. – С. 88–92.
11. Чир Н. В. Туристична інфраструктура як складова туристично-рекреаційного потенціалу Старовижівського району Волинської області / Н.В.Чир, Р.Є. Качаровський // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації»: зб. наук. пр. – Кіровоград, 2016. – С. 339-347.

References:

1. Atlas istorii kultury Volynskoi oblasti / vidp. red. F. V. Zuzuk. – Lutsk : Red.-vyd. vid. «Vezha» Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2008. – 112 s.
2. Volyn turistam: [karta do Yevro-2012] : avt. Kolektyv : F. V. Zuzuk, Z. K. Karpiuk, O. V. Antypiuk, O. L. Dymshyts, L. K. Koloshko, R. Ye. Kacharovskiy; Laboratoriia kraieznachnykh atlasiv Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. – Lutsk : Red.-vyd. vid. Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2012. – 1 k. (2ark.).
3. Holovne upravlinnia statystyky u Volynskii oblasti [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
4. Informatsiyni potentsial turystykykh kart dlia populiaryzatsii rekreatsiynykh mozhlyvostei rehionu (na prykladi karty «Volyn – turistam») / Zoia Karpiuk, Roman Kacharovskiy, Olena Antypiuk, Lesia Koloshko // Materialy IX Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf. «Tendentsii ta perspektvyv rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsiiv»: zb. nauk. pr. – Pereiaslav-Khmelnyskiy, 2015. – Vyp. 9. – S. 23–27.
5. Karpiuk Z. K. Turystska pryvablyvist Lokachynskoho raionu Volynskoi oblasti // Z. K. Karpiuk, R. Ye. Kacharovskiy, O. V. Antypiuk // Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Tendentsii rozvytku turystychnoi industrii v umovakh hlobalizatsiiv»: zb. nauk. pr. – Uzhhorod, 2017. – S.29-32. m. Uzhhorod, 27 – 28 kvitnia 2017 r.
6. Oliinyk Ya.B. Suspilno-heografichne doslidzhennia turystychnoi infrastruktury Volynskoi oblasti : monohrafiia / Ya.B. Oliinyk, I.V. Yerko. – Lutsk : PrAT «Volynska oblasna drukarnia», 2014. – 164 s.
7. Prostorovo-terytorialni osoblyvosti rozmishchennia pryrodnykh ta istoryko-kulturnykh ob'ektiv vzdovzh osnovnykh elementiv transportnoi infrastruktury Volyni / Z. K. Karpiuk, R. Ye. Kacharovskiy, O. V. Antypiuk, L. K. Koloshko // International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE». – № 1(5). – Vol. 5. – January 2016. – P. 80–88. – [Proceedings of the IInd International Scientific and Practical Conference «Scientific and Practical Results in 2015. Prospects for Their Development (December 23–24, 2015, Abu-Dhabi, UAE)»].
8. Cherchuk L. M. Rekreatsiini resursy: teoriia ta metodolohiia : navch. posib. / L. M. Cherchuk. – Lutsk : LNTU, 2009. – S. 14–24.
9. Cherchuk L.M. Turystychno-rekreatsiyni kompleks Volynskoi oblasti: peredumovy rozvytku : monohrafiia. Chastyna 1 / L.M. Cherchuk, O.V. Mishchenko, I.V. Yerko. – Lutsk : Shhidnoievropeyskiyi natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky, 2014. – 128 s.
10. Chyr N. V. Otsinka suchasnoho stanu ta perspektiv rozvytku turystskoi infrastruktury Liuboml'skoho raionu Volynskoi oblasti / N. V. Chyr, R. Ye. Kacharovskiy, O. V. Antypiuk // Pryroda Zakhidnoho Polissia ta prylehlykh terytorii : zb. nauk. pr. / za zah. red. F. V. Zuzuka. – Lutsk : PP Ivaniuk V.P., 2017. – № 14. – S. 88–92.
11. Chyr N. V. Turystychna infrastruktura yak skladova turystychno-rekreatsiinoho potentsialu Starovyzhivskoho raionu Volynskoi oblasti / N.V.Chyr, R.Ye. Kacharovskiy // Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Teoretychni i prykladni napriamky rozvytku turyzmu ta rekreatsii»: zb. nauk. pr. – Kirovohrad, 2016. – S. 339-347.

Аннотация:

Чир Н.В., Єрко І.В., Качаровський Р.Є., Антипюк Е.В. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ МАНЕВИЦКОГО РАЙОНА ВОЛЫНСКОЙ ОБЛАСТИ.

Осуществлена комплексная оценка возможностей развития туристической инфраструктуры Маневичского района Волынской области. Основное задание статье – определение уровня развития туристской

інфраструктури Маневицького району і її ролі в формуванні основних принципів економічного розвитку району. Проаналізовані наукові дослідження з даної тематики. Охарактеризовано общественно географічне положення району. Досліджено природно-ресурсний потенціал. Охарактеризовано общественно-історичні рекреаційно-туристичні ресурси. Досліджено елементи туристичної інфраструктури району, а саме: заведення тимчасового розміщення, харчування, дозвілля і побутового обслуговування, транспортної інфраструктури, зв'язі та інформаційного забезпечення, визначено їх коефіцієнти забезпеченості. Визначено основні проблеми структурних елементів туристичної інфраструктури, запропоновано можливі шляхи їх вирішення. Охарактеризовано проблемні питання, які виникають у розвитку галузі туризму. Визначено заходи покращення туристичної інфраструктури району. Подано висновки та перспективи подальших досліджень.

Ключові слова: туризм, туристична інфраструктура, заведення тимчасового розміщення, заведення ресторанного господарства, Маневицький район, Волинська область.

Abstract:

Chir N.V., Yerko I.V., Kacharovsky R.E., Antypuk O. V. PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF THE TOURISM INFRASTRUCTURE IN MANEVYCHI DISTRICT OF VOLYN REGION.

Complex evaluation of the opportunities of tourism infrastructure development in Manevychi district of Volyn region was realized. The main task of the article is to determine the level of the tourism infrastructure development in Manevychi district and its role in forming of the main principles of economic development of the district. Scientific researches of this themes were analyzed. Socially-geographical location of the district was described. It was researched the naturally-resourceful potential. Socially-historical, recreational and tourist resources were characterized. It was researched the elements of tourism infrastructure in district namely: establishments of temporary accomodation, nutrition, leasure and everyday serving, transport infrastructure, communication and providing with information and the coefficients of their providing were determined. Main problems of sructural elements of tourism infrastructure were determined and possible ways of its solution were offered. Problem questions arising in tourism development were characterized. Immediate measures of tourism infrastructure improvement in district were determined. Conclusions and prospects of further research were given.

The advantageous geographical location of the Manevitsky district contributes to the development of tourist infrastructure, which accordingly increases the share of tourism as an industry in the region's economy. The degree of formation of the tourist infrastructure of the district is quite significant, although each link requires a separate, integrated, systematic approach to improving, reforming and developing the infrastructure of tourist services at the proper European level. In the process of transformation, the latest trends in the development of the tourism industry with the use of modern nanotechnologies and information systems should be used, which will allow, in the short term, to ensure long-term financial stability and address a number of social problems in the area.

Key words: tourism, tourism infrastructure, establishments of temporary accomodation, establishments of restaurant economy, Manevychi district, Volyn region.

Надійшла 15.05.2018р.

УДК [911.3:338.48-44(1-22)](1-192.2)

Вероніка ГРИЦКУ

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КЛАСТЕРІВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ З МЕТОЮ УДОСКОНАЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНАХ

В статті обґрунтовані засади формування кластерів сільського зеленого туризму як виду зайнятості та соціально-економічної діяльності на селі у транскордонних регіонах. За методом Варда побудована та проаналізована дендограма для адміністративних районів Чернівецької області. Здійснений аналіз та дана оцінка туристичним ресурсам у транскордонному регіоні. Проаналізована територіальна структура природно-заповідного фонду в Чернівецькій області. Згідно з алмазом Портера складена компонентна структура кластеру сільського зеленого туризму «Гостинна Буковина». Створена та проаналізована схема механізму співпраці кластеру з органами державної влади та структурними підрозділами.

Ключові слова: кластер, сталий розвиток, сільський зелений туризм, зайнятість, туристичні ресурси.

Постановка проблеми. У регіонах транскордонного співробітництва з переважачим сільським населенням гірських та передгірських територій, до яких відноситься Чернівецька область, важливе значення має формування альтернативних видів зайнятості на селі. Йдеться про малі харчові переробні підприємства, народні промисли й ремесла, заклади культури і мистецтв, соціальної

інфраструктури, туристичні підприємства. Серед них особливе місце займає сільський зелений туризм як вид зайнятості та соціально-економічної діяльності. Він переконливо довів, що є важливим чинником розв'язання соціально-економічних проблем сільських громад та сільських територій. На це вказують і практики, і науковці. Дослідженням сільського зеленого туризму займалися та